

Beleidsnota Sociaal Domein 2018-2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Aanleiding	3
Doel van deze beleidsnota	3
Functie van de beleidsnota	3
Vier maatschappelijke effecten en twee uitgangspunten	4
Het bereiken en meten van de maatschappelijke effecten	7
Grondhouding	9
Rol van de gemeente	10
Jaarlijks proces om richting te geven en bij te sturen	10
Tot slot	10

Bijlagen

Bijlage 1	Verslag mini-conferentie 15 juni 2017.....	12
Bijlage 2	Preadvies Cliëntenraad & Participatieraad Deurne.....	13
Bijlage 3	Overzicht belangrijkste resultaten GGD-monitor.....	15

Aanleiding

De gemeente Deurne heeft er sinds 1 januari 2015 taken en verantwoordelijkheden bij in de zorg, werk en jeugdhulp. De transitie is vastgelegd in drie wetten: de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet en de Jeugdwet. Deze overheveling van taken en verantwoordelijkheden noemen we transitie.

Waar het bij de transities ging om een tijdpad van enkele jaren van voorbereiding, implementatie en bijstelling, gaat het bij de transformatie van het sociaal domein om het realiseren van een duurzame verandering, die een veel langere tijd vraagt. Hier is sinds 2016 een begin mee gemaakt en is er in 2017 sprake geweest van een sterke doorontwikkeling die de komende jaar verder doorgezet zal worden.

Doel van deze beleidsnota

Het doel is invulling te geven aan de transformatie van het sociaal domein. De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan een goed basisniveau van ondersteuning in de gemeente Deurne. Vanzelfsprekend hebben en houden we dit goede basisniveau. Voor inwoners die het nodig hebben, zal maatwerk geleverd worden.

De nota is leidend op de beleidsterreinen Wmo, Participatiewet, Jeugdwet, Wet Publieke Gezondheid en delen van aanverwante beleidsterreinen zoals onderwijs, minimabeleid, schulddienstverlening en sport, voor een periode van vier jaar. Deze nota is gericht op het lokale beleid. Waar deze raakt met het regionale beleid binnen Peelgemeenten/Senzer, zal dit expliciet benoemd worden. Daarnaast wordt er in het bijbehorende jaarprogramma een werkelijke slag gemaakt in de vertaling van activiteiten richting maatschappelijke effecten. Het is een lang gekoesterde wens van menig gemeente om beleid in het sociaal domein specifiek en meetbaarder te maken. Deurne waagt het als één van de eerste gemeenten in Nederland om hier concreet invulling aan te geven.

Functie van de beleidsnota

Om dat centrale doel te bereiken gaat het er om dat er een mentaliteitsverandering in de samenleving komt. De transformatie is dus een proces van jaren. Een vast punt op de horizon plaatsen is nog niet mogelijk, richting bepalen wel. Het is steeds zoeken naar activiteiten en interventies die wellicht niet direct zullen zorgen dat het doel wordt bereikt, maar die wel in de goede richting wijzen en bijdragen aan het bereiken van het uiteindelijke doel. Het zal een kwestie van durven en experimenteren zijn. De gemeente heeft daar een sturende en faciliterende rol in. Een rol die verder gaat dan het wegzetten van de diensten en producten. Want de gemeente Deurne wil sturen op maatschappelijke effecten. Die vormen daarom de kern van deze notitie. De wijze waarop we deze maatschappelijke effecten willen bereiken en welke activiteiten daarvoor aan de dag gelegd kunnen worden, zijn opgenomen in het jaarprogramma. Dit is als bijlage bij deze nota is gevoegd. Het jaarprogramma ligt in het verlengde van de reeds in gang gezette transformatie binnen het sociaal domein in Deurne. Wijkgericht werken en het opzetten van Zorg in Deurne zijn daar concrete voorbeelden van.

Deze nota benoemt:

- vier maatschappelijke effecten en twee uitgangspunten die richtinggevend zijn in het sociaal domein en
- het proces om elk jaar prioriteiten te stellen in wat we gaan doen. De beleidsnota wordt vastgesteld voor vier jaar.

Visie/missie

Alle inwoner van Deurne leven op een prettige manier in de eigen omgeving, met waar nodig ondersteuning, en doen mee aan de samenleving.

De gemeente Deurne zet daarbij in op de kracht van het dorp en de gemeenschap.

Dit doen we door:

- Optimale ontwikkeling van de eigen kracht
- Het opbouwen en onderhouden van sociale netwerken en samenredzaamheid
- Uitstekende voorzieningen
- Iedereen mee te laten doen.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

- Nog meer gebruik van de eigen kracht van inwoners
- Meer gebruik maken van de kracht van de samenleving
- Meer integraal werken in samenhang tussen de leefgebieden
- Efficiënte en effectieve ondersteuning dicht bij huis
- Minder bureaucratie
- Meer werken vanuit het perspectief van de inwoner.

Vier maatschappelijke effecten en twee uitgangspunten

De visie/missie is uitgewerkt in effecten en uitgangspunten.

Effecten

1. Zelfredzaamheid
2. Leefbare en zorgzame dorpen en wijken
3. Iedereen doet mee (naar vermogen)
4. De vraag van de inwoner staat centraal

Uitgangspunten

5. Investeren in preventie
6. Uitvoering binnen de financiële kaders

Ad. 1 Zelfredzaamheid:

Bij zelfredzaamheid is het doel dat inwoners regie krijgen en houden over het eigen leven, zolang mogelijk zelfstandig functioneren in de eigen leefomgeving, ongeacht hun leeftijd. Zelfredzaamheid raakt alle leefgebieden van een burger. Het gaat om gezondheid, inkomen, wonen en woonomgeving, arbeid, vrije tijd etc.. Zelfredzaam zijn raakt zowel de burger als individu als zijn omgeving. Maar zonder een (sociaal) netwerk zijn inwoners juist

kwetsbaar. Netwerkversterking is dan ook een belangrijk thema om daarmee de zelfredzaamheid te versterken.

Ad. 2 Leefbare en zorgzame dorpen en wijken:

Om als inwoner zelf regie te kunnen voeren over het leven zijn ze afhankelijk van elkaar, van hun huisgenoten, familie en hun omgeving. Leefbare en zorgzame dorpen en wijken zijn daarin cruciaal. Die leefbaarheid creëren inwoners zelf door elkaar te kennen, weten te vinden of te helpen. Dat bevordert saamhorigheid, gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor de leefomgeving en wederkerigheid. Een gebiedsgerichte aanpak zal daar helpend en stimulerend in zijn.

Ad. 3 Iedereen doet mee (naar vermogen):

Werk is de meest primaire vorm van meedoen. Zowel in werk als in zorg heeft ieder zijn/haar mogelijkheden en beperkingen. In het licht van voorgaande beoogde effecten is het van belang die mogelijkheden en beperkingen van elkaar te kennen. Ook hier is het eigen netwerk weer cruciaal. Dat zou isolatie en uitsluiting moeten voorkomen. Laat inwoners gebruik maken van elkaars krachten om de beperkingen zo min mogelijk een beperking te laten zijn. De ondersteuning van de gemeente moet gericht zijn op het vergroten van kansen op werk, wederkerigheid, aandacht voor elkaar en betrokkenheid.

Ad. 4 De vraag van de inwoner staat centraal:

De ondersteuning die door gemeente, welzijns- en zorgorganisaties wordt geboden wordt nog teveel bepaald door het aanbod dat zij hebben. Maatwerk wordt geboden binnen de eigen kaders. Hoewel er nadrukkelijk de intentie is om de vraag van de inwoner centraal te stellen is de praktijk ook hier weerbarstiger, mede doordat verschillende wetgeving elkaar soms tegenspreekt. Het is dus van belang de echte vraag van de inwoner te kennen, daar op in te gaan en indien nodig ondersteuning te bieden die daarbij past. Contact met die inwoner en echt maatwerk durven leveren is een opdracht die hier ligt.

Ad. 5 Investeren in preventie:

Preventie voorkomt of beperkt (zwaardere, duurdere) ondersteuning en inzet achteraf. Preventie raakt alle leefgebieden en de fysieke omgeving van inwoners. Daarmee is duidelijk dat ook preventie vraagt om maatwerk zowel qua inhoud als qua vorm. Informatie en advies zijn kernbegrippen maar ook leefstijl en onderlinge betrokkenheid van inwoners hebben een preventieve werking.

Ad. 6 Uitvoering binnen de financiële kaders:

Op basis van vele parameters wordt vanuit het rijk bepaald hoeveel iedere gemeente jaarlijks ontvangt om de uitvoering van het sociaal domein vorm te geven. Deze budgetten vertonen als sinds de start in 2015 grote schommelingen zonder dat hier duidelijke verklaringen voor te geven zijn. De gemeente is verplicht om uit andere middelen 'bij te passen' als de noodzakelijke uitgaven hoger zijn dan het beschikbare budget maar streeft er naar om de uitvoering budgettair neutraal te kunnen doen. Daartoe is een reserve beschikbaar, maar ook vele activiteiten uit het jaarprogramma moeten bijdragen aan de gewenste budgettair neutrale uitvoering.

Figuur 1: Schematische weergave van het beleidsplan Sociaal Domein 2018-2021

Het bereiken en meten van de maatschappelijke effecten

Deurne heeft de stevige ambitie om te durven meten wat het resultaat is van de in te zetten activiteiten. Zo kan nagegaan worden of tijd, energie en geld nuttig besteed wordt: komt door de actie één van de gewenste maatschappelijke resultaten dichterbij? Zo ja, dan moeten we vooral mee doorgaan. Zo nee, dan is dat reden om nog eens kritisch te kijken naar de activiteit: wordt deze wel goed uitgevoerd? Blijkt deze wellicht zinloos ondanks dat we verwacht hadden dat het nuttig in zinvol was? Dat klinkt als nogal voor de hand liggend om te doen, maar in het sociaal domein in Nederland is dit ronduit bijzonder.

Hierbij sturen we op een beperkt aantal meters. Dit om te voorkomen dat we door de spreekwoordelijke bomen het bos niet meer zien. In het jaarprogramma worden de activiteiten opgenomen die bij moeten dragen aan het (meer) bereiken van de maatschappelijke effecten. Natuurlijk dragen veel activiteiten bij aan meerdere gewenste maatschappelijke effecten (een activiteit die bijvoorbeeld bijdraagt aan een grotere zelfredzaamheid zal ook al snel bijdragen aan Iedereen doet mee), maar om helder te kunnen meten is er voor gekozen het maatschappelijke effect te benoemen dat het méést bereikt wordt met de activiteit.

Effecten:	Hoe doen we het, hoe meten we:	Score 2017
 <p>Bevorderen van zelfredzaamheid</p>	1. # Bijstandsgerechtigden (daling) < demografische verwachtingen (volgens verwachte ontwikkeling) 2. # Beschikkingen, WMO en Jeugd (daling)	1. Nader uit te zoeken. 2. Nader uit te zoeken
 <p>Leefbare en zorgzame dorpen en wijken</p>	3. # Inwoners lid van een vereniging (toename) 4. # Burgerinitiatieven (toename) 5. # Mensen bij wijkwerker (toename) 6. # Mantelzorgers (toename) 7. # Vrijwilligers (toename)	3. 66% 4. Nader uit te zoeken 5. Nader uit te zoeken 6. 3720 7. Nader uit te zoeken
 <p>Iedereen doet mee (naar vermogen)</p>	8. # eenzamen (daling) 9. # aantal mensen dat onder armoedegrens van 120% sociaal minimum leeft (daling) 10. # mensen in bijstand dat tegenprestatie levert (stijging)	8. 45% 9. Nader uit te zoeken 10. Nader uit te zoeken
 <p>De vraag van de inwoner staat centraal</p>	11. # aantal klachten en bezwaarschriften (daling)	11. 75 bezwaarschriften in 2016
 <p>Investeren in preventie</p>	12. #Aantal initiatieven, of ze preventief zijn en op welk doel gericht (stijging)	12. Nader uit te zoeken
 <p>Uitvoering binnen de financiële kaders</p>	13. # Bestaande budgetten # Decentrale budgetten # Reserve sociaal domein (neutraal)	13. Zie aparte tabel hieronder.

Tabel t.b.v. punt 13:

2017	Begroot (na wijziging)	Realisatie	Saldo
Bestaande budget	7.046.000		
Decentrale budget	17.075.200		
Extra algemene middelen ¹	5.699.000		
Reserve sociaal domein	0		
Saldo reserve sociaal domein (begroot saldo per 1-1-2017)			3.691.000

Ter verdere uitleg over de parameters:

Ad 1. Zelfredzaamheid komt niet exclusief voor uit het zelfstandig in je levensonderhoud kunnen voorzien, maar is daar wel erg belangrijk in. Financiële zelfredzaamheid komt hoe dan ook dichterbij als mensen een baan hebben en daar hun geld mee verdienen in plaats van een bijstandsuitkering te ontvangen. De Participatiewet geeft inwoners en gemeente ook de plicht om te streven naar bijstandsonafhankelijkheid.

Ook in 2018 zullen er weer mensen uit de bijstand stromen doordat ze de pensioengerechtigde leeftijd bereiken en AOW gaan ontvangen. De zelfredzaamheid van inwoners in Deurne zal dus vergroot worden als het aantal mensen dat uit de bijstand stroomt hoger is dan het aantal dat sowieso al zal uitstromen doordat men AOW gaat ontvangen en geen bijstandsuitkering meer nodig heeft. Als die daling dus hoger is hebben onze acties in dat kader bijgedragen aan het gewenste maatschappelijke effect van een grotere zelfredzaamheid.

Ad 2. Zolang mogelijk zelfstandig functioneren in de eigen leefomgeving kan vormgegeven worden mét ondersteuning vanuit de gemeente (en waar nodig gebeurt dit natuurlijk) maar onze inzet is er op gericht om te voorkomen dat deze individuele ondersteuning nodig is. Daarom zetten we o.a. in op wijkwerkers. Al deze inzet moet uiteindelijk gericht zijn op het laten dalen van het aantal beschikkingen dat afgegeven wordt in het kader van de Wmo en de Jeugdwet. Daarom is dit als parameter opgenomen. Als voorbeeld: een aanpak van vechtscheidingen moet zorgen voor minder geestelijke problematiek bij kinderen en daarmee voor meer zelfredzame kinderen. Op die wijze zullen minder kinderen ondersteuning vanuit de Jeugdwet nodig hebben en worden er dus minder beschikkingen afgegeven.

Ad 3 tot en met 7. Leefbare dorpen en wijken gaat om een bloeiende gemeenschap waarin op positieve wijze op elkaar gelet wordt. Mensen doen graag mee aan een dergelijke gemeenschap. Bijdragen aan de samenleving zorgt voor leefbaarder dorpen en wijken. Dat is te zien aan bijvoorbeeld het aantal leden van een vereniging (ook al is een dergelijke vereniging vaak wijk- of dorp-overstijgend), het aantal burgerinitiatieven, het aantal mensen dat zich bij de wijkwerker meldt (deze kan daardoor immers beter mensen met elkaar in contact brengen voor onderlinge ondersteuning), het aantal mantelzorgers en het aantal vrijwilliger.

Ad 8 tot en met 10. Isolatie en uitsluiting willen we tegengaan, hoe dit zich ook manifesteert. Daartoe zijn activiteiten opgezet. We kunnen meten of we het gewenste maatschappelijke effect behaald wordt doordat het aantal mensen dat gevoelens van (ernstige) eenzaamheid ervaart zou moeten dalen. Ook financiële omstandigheden kunnen voor uitsluiting zorgen. Het aantal mensen dat onder de gestelde armoedegrens van 120% leeft

¹ De onttrekking uit de algemene middelen is een sluitpost

moet dus dalen. Als dat lukt zal het gewenste maatschappelijke effect van Iedereen doet mee dichterbij zijn gekomen.

Tenslotte geldt hier het principe van wederkerigheid: mensen hebben soms hulp nodig maar kunnen ook bijdragen aan de samenleving. Een stijging van het aantal mensen dat een bijstandsuitkering ontvangt en toch een tegenprestatie levert zal dus bijdragen aan dit maatschappelijk effect.

Ad 11. We streven naar het leveren van maatwerk, ook (juist!) als verschillende wetten elkaar soms tegenspreken. En begrijpelijke, heldere communicatie hierover richting de burger is essentieel. Klachten en bezwaren komen vaak voort uit onbegrip of frustratie over het genomen besluit. Als we ook (vaker) maatwerk weten te leveren in ingewikkelde situaties en als we helder en begrijpelijk communiceren moet dat leiden tot een daling van het aantal bezwaarschriften en klachten.

Ad 12. De transformatie houdt o.a. in dat de gemeente eerder aan de voorkant ondersteunt dan aan de achterkant: voorkomen is beter dan genezen. Preventie is daarmee een doel op zich (een effect) maar ook een middel om bij te dragen aan de hiervoor genoemde 4 doelen. Of we gericht inzetten op preventie is dus simpel te meten aan de hand van het aantal activiteiten gericht op preventie. Dat zegt op zich nog niets over de kwaliteit van deze activiteiten: de kwaliteit echter, moet tot uitdrukking komen in het dichterbij komen van de eerdere 4 maatschappelijke effecten.

Ad 13. De uitgaven in het sociaal domein komen voort uit gemeentelijke keuzes (bestaande budgetten), doeluitkering gericht op de nieuwe 3D-taken (decentrale budgetten) en de in de afgelopen jaren opgebouwde reserve sociaal domein. Ons doel, het gewenste maatschappelijke effect, is dat we als gemeente uitvoering kunnen geven aan het sociaal domein binnen de ruimte die deze 3 budgetten bij elkaar opgeteld ons geven. Als het goed is zullen de activiteiten opgenomen in het jaarprogramma leiden tot minder uitgaven (bijvoorbeeld doordat we minder individuele ondersteuning hoeven te geven) – dit moet uiteindelijk leiden tot een uitvoering waarbij een uitname uit de reserve ook niet meer nodig is. Dit kost echter tijd, vandaar dat de reserve nu nog wel als onderdeel staat opgenomen.

Natuurlijk zal alleen duidelijk zijn of de parameter gunstig wijzigt als we de score kunnen afzetten tegen een beginscore. Van de nodige parameters is duidelijk wat de score is per heden, maar nog niet van allemaal. Het is een aparte activiteit om voor die parameters deze beginscore te achterhalen.

Grondhouding

Om de beoogde maatschappelijke effecten te kunnen bereiken zal iedereen binnen het Sociaal Domein een grondhouding moeten aannemen die uitgaat van:

- de mogelijkheden van de inwoner in plaats van zijn beperkingen (positieve gezondheid);
- zich niet laat inperken door afzonderlijke financieringsstromen (ontschotting);
- de inwoner daar waar mogelijk een tegenprestatie levert (wederkerigheid);
- ook met niet voor de hand liggende of bewezen oplossingen het gewenste resultaat bereikt kan worden (innovatie);
- de uitvoerder vooral ondersteunend en facilitair is en daarbij vooral verbindingen tot stand brengt met relevante personen of partijen (actief faciliterend en verbindend).

Rol van de gemeente

Om de transformatie daadwerkelijk gestalte te kunnen geven wordt van alle partijen iets gevraagd. Een omslag in denken en in doen. Dat geldt voor de burger maar ook voor vrijwilligersorganisaties, verenigingen en welzijns- en zorginstellingen. En het vraagt van de gemeente een andere rol. Naast aanbieder van diensten en producten, toezichthouder en handhaver krijgt de gemeente nieuwe rollen te vervullen: die van facilitator, ondersteuner en stimulator. Hiermee veranderen de verwachtingen van onze inwoners naar de gemeente. Ons dienstverleningsconcept zal hierop berekend en ingericht moeten zijn.

Jaarlijks proces om richting te geven en bij te sturen

De transformatie van het sociaal domein in Deurne wordt in samenhang vormgegeven. Hiertoe is deze integrale en richtinggevende Beleidsnota Sociaal Domein opgesteld, voor een periode van vier jaar. Op 15 juni 2017 is middels een mini-conferentie opgehaald wat er leeft in de uitvoering (het verslag is in bijlage 1 opgenomen). De Cliëntenraad en de Participatieraad hebben in gezamenlijkheid een pre-advies opgesteld op 7 augustus 2017² waarbij aandacht gevraagd wordt voor de wijze waarop de gemeente stappen gaat zetten om de lange-termijn doelen te bereiken. Dit doet de gemeente door jaarlijks bij te sturen middels een jaarprogramma. In het jaarprogramma wordt per thema aangegeven welk maatschappelijk effect hiermee nagestreefd wordt.

Het college bepaalt in samenspraak met de commissie Samenleving de thema's waarop het jaar daaropvolgend beleid zal worden geformuleerd. Hierin is richtinggevend om elk jaar meer integrale sociaal domeinonderwerpen uit te werken en steeds minder op de afzonderlijke beleidsthema's.

Vanaf 2019 zal het jaarprogramma daarom anders opgebouwd worden, rond vier leefgebieden:

- Opvoeding & Ontwikkeling
- Leren & Werken
- Regelgeving & Geldzaken
- Samenleving & Wonen

Op het moment dat er aanleiding is (politiek in de raad, wettelijk vanuit Den Haag, veranderende omstandigheden) wordt dit afzonderlijke onderdeel voorgelegd aan de commissie en de raad. Door deze dynamiek in te bouwen geeft dit de raad maximale invloed, op een werkbare manier.

Tot slot

In augustus 2017 heeft de GGD de resultaten bekend gemaakt van de gezondheidsmonitor volwassenen en senioren. In bijlage 3 zijn de belangrijkste resultaten opgenomen en hoe deze verwerkt zijn in het Jaarprogramma Sociaal Domein 2018.

² Zie bijlage 2

Bijlagen

Bijlage 1	Verslag mini-conferentie 15 juni 2017
Bijlage 2	Preadvies Cliëntenraad & Participatieraad Deurne
Bijlage 3	Overzicht belangrijkste resultaten GGD-monitor

Bijlage 1 Verslag mini-conferentie 15 juni 2017

Aan zes tafels is door een grote groep betrokken professionals gesproken over de prioriteiten die de gemeente Deurne moet stellen in het Sociaal Domein.

Zes thema's zijn uitvoerig besproken. Het gaat over:

1. Jeugd en preventie
2. Netwerkversterking
3. Ervaringsdeskundigheid
4. Hoe gaan we de wijk in?
5. Bemoeienis en
6. Hoe vinden we mensen die moeilijk vindbaar zijn?

Knelpunten in het huidige aanbod:

- Er wordt teveel regels en procedures gevolgd en er wordt te weinig gedacht in oplossingen en maatwerk.
- Privacy is een groot struikelblok als het gaat om oplossingsgericht kunnen werken, het zorgt voor stagnatie en belemmert vaak de constructieve samenwerking.
- Professionals willen graag preventief werken maar komen hier niet aan toe door werkdruk, complexiteit, houding en gedrag.

Aanbevelingen miniconferentie:

- Netwerkversterking is noodzakelijk voor succesvolle preventie.
- De gemeente moet haar regierol herkenbaar en zichtbaar gaan oppakken. Als gemeentelijk regisseur heb je de rol van boven de partijen staan.
- De gemeente faciliteert.
- Ga herkenbaar de wijk in, samen met het netwerk.
- Samenwerking en delen van informatie tussen partijen bepaalt of bemoeienis een succes is. Breng ook de huisartsen in positie.
- Zorg voor ontmoeting in de wijk en een functionerend netwerk om moeilijk vindbare mensen te vinden.
- Maak meer gebruik van social media en nieuwe communicatiemiddelen.

Tips voor de uitvoering:

- Zet meer ervaringsdeskundigheid in bij zowel de uitvoering van de dienstverlening als bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering
- Trainingen aanbieden aan ouders rondom opvoeding.
- Zorg dat contactpersonen in de wijk zichtbaar, herkenbaar en benaderbaar zijn. Vast contactpersoon per wijk, ok zichtbaarheid op Facebook.
- Bemoeienis valt of staat bij een sterk netwerk.

Bijlage 2 Preadvies Cliëntenraad & Participatieraad Deurne

Aan College van B & W
Gemeente Deurne
Postbus 3
5750 AA Deurne

Betreft: Pre-advies: Beleidsplan Sociaal Domein

Datum: Deurne, 7 augustus 2017

Beste College,

De Cliëntenraad en Participatieraad (hierna te noemen: de raden) werken samen om te komen tot een (gezamenlijk) advies inzake het beleid Sociaal Domein. Dit schrijven richten de raden gezamenlijk aan u.

Ter voorbereiding op onze advisering op het nog in ontwikkeling zijnde beleidsplan Sociaal Domein, is de discussienota voor de commissie en de startnotitie beleid Sociaal Domein besproken.

Wij zien net als de beleidsmakers dat er de komende jaren een transformatie op gang dient te komen waarbij de verandering in de startnotitie als volgt is beschreven:

- van denken in klanten naar denken in mensen
- van producten en prestaties naar oplossingen en resultaten
- van denken in afzonderlijke domeinen naar realiseren van meer samenhang en maatwerk aansluitend bij de vraag van de inwoner
- van beheersen en controleren naar samen leren en ontwikkelen
- van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'
- van verkokerd werken naar een integrale werkwijze
- van aanbod gericht naar vraaggericht en preventie
- van 'regelen voor' naar zelfredzaamheid"

In de notitie vinden wij echter bijna niets terug dat gaat helpen om de gewenste transformatie daadwerkelijk vorm te geven. De Cliëntenraad en Participatieraad hebben nog verder uit te werken "kapstokjes" benoemd. Hieronder schetsen wij deze puntsgewijs:

- Missie en visie als stip op de horizon: zonder deze elementen ontstaat er geen transformatie.
 - Praktijk aan de macht (inwoners, cliënten en uitvoerende professionals)
 - Deregulering (zo min mogelijke bureaucratie)
- Redeneren vanuit de klant in plaats vanuit (activiteiten van) organisaties en wetgeving
- Van aanbod naar vraaggericht werken
- Hoe houdt de gemeente de regie
 - zowel intern als extern (met samenwerkingspartners)
 - zorg voor een helicopterview over het gehele sociale domein
 - doorbreek alle zuilen, integreer en verbindt
 - dit vereist leiderschap, tijd, lef, doorzettingsvermogen en ruimte geven en nemen
- Belangrijk(er)e thema's:
 - Deregulering
 - Preventie
 - Maatwerk
 - Vroegsignalering
 - Integrale thema's; denk niet in doelgroepen en deeldomeinen

- Eerst de grote vissen in de vijver en de quick wins (stel de juiste prioriteiten en doe niet alles tegelijk)
- Aanraken is afmaken
- Kleinschaliger organiseren dicht tegen de klant aan

De inzet op de activiteiten, terug te vinden in de startnotitie, is zinvol en wij adviseren om dit samen te laten gaan met het ontwikkelen van een missie en visie waardoor alle activiteiten telkens hieraan getoetst worden en binnen deze context verder vorm kunnen krijgen. Reden waarom wij u adviseren om het komen tot een missie en visie op te nemen in het beleidsplan en daarbij de diverse betrokken partijen te betrekken

De doelstelling van dit pre-advies is het college met klem te vragen dit advies op te nemen en in de loop der tijd uit te werken in het beleid Sociaal Domein zodat de transformatie daadwerkelijk vorm kan krijgen.

Als er vragen zijn naar aanleiding van dit schrijven, dan horen wij dat graag.

Met vriendelijke groet,
Namens de Cliëntenraad

Namens de Participatieraad

Mevrouw Margriet Spiertz
Voorzitter Cliëntenraad

De heer Ad Ketelaars
Voorzitter Participatieraad

CC: Marnix Schlösser en Wil Evers

Bijlage 3 Overzicht belangrijkste resultaten GGD-monitor

In augustus 2017 heeft de GGD de resultaten bekend gemaakt van de gezondheidsmonitor volwassenen en senioren. De belangrijkste resultaten zijn verwerkt in de uitwerking van het Jaarprogramma Sociaal Domein 2018.

Een aantal opvallende zaken uit de GGD monitor	Vertaald in het Jaarprogramma bij:
<i>Mobiliteit is een serieus probleem</i>	1.2 netwerkversterking 1.6 maatwerk 8.5 Agenda 22 8.23 Collectief vervoer
<i>Weinig regie over het eigen leven 20% van de senioren en 10 % van de volwassenen</i>	1.2 netwerkversterking en 8.9 Zorgzame Samenleving
<i>Onvoldoende steun ervaren</i>	1.1 Gebiedsgericht werken 1.2 Netwerkversterking 1.6 Maatwerk 8.7 Zelfhulp 8.9 Zorgzame samenleving
<i>Hoger risico op depressie 46% tot 52%</i>	1.1 Gebiedsgericht werken 1.2 Netwerkversterking 4.8 Tegenprestatie 5.1 Armoedebelief en armoedepreventie 8.2 Ketenaanpak verwarde personen 8.9 Zorgzame samenleving
<i>Alcoholgebruik</i>	2.4 Alcohol, drugs en roken
<i>Alcoholgebruik onder ouderen veroorzaakt hogere bijkomende risico's als beperkte mobiliteit en gevolgen van vallen</i>	Het actieprogramma Lekker fris in Deurne is vanaf 2018 gericht op alle leeftijdscategorieën
<i>Ouderen bewegen relatief veel</i>	9.1 Leef en buurtsportcoaches 9.2 Gezondheidswandeling
<i>Er is onvoldoende sociale cohesie, rol gemeente</i>	1.1 Gebiedsgericht werken 1.2 Netwerkversterking 8.3 Ondersteuning lokale zorginitiatieven 8.9 Zorgzame samenleving
<i>De verwachtingen richting gemeente liggen hoog</i>	Andere rol gemeente, zie conclusie
<i>Ouderen ervaren relatief veel psychisch geweld</i>	8.9 Zorgzame samenleving
<i>Sociale eenzaamheid is ten opzichte van vorige peiling sterk gegroeid</i>	Sociale eenzaamheid draait om minder contact hebben met andere mensen dan je wenst. Het sociaal netwerk schiet tekort. 1.1 Gebiedsgerichte aanpak 1.2 Netwerkversterking 8.9 Zorgzame samenleving
<i>2/3 van de senioren kan blijven wonen met (beperkte) aanpassingen</i>	Woningaanpassing mogelijk via de Wmo

<i>Wonen met gemak levert een goede bijdrage</i>	8.8 Passende woonvormen
<i>16% van de volwassenen en 10% van de senioren heeft moeite met rondkomen</i>	5.1 nieuw minimabeleid en armoedepreventie
<i>In Deurne is sprake van een hoge vraagverlegenheid</i>	8.9 Zorgzame Samenleving

Conclusie:

De belangrijkste punten waarop ingezet moet worden is 1.1 Gebiedsgerichte aanpak, 1.2 netwerkversterking en 8.9 Zorgzame samenleving. Dit vraagt een andere rol van de gemeente, namelijk een faciliterende, ondersteunende en stimulerende rol. Hiermee veranderen de verwachtingen van onze inwoners naar de gemeente. In onze dienstverlening zullen we hierop moeten anticiperen.

